
MUSIQIY BILIM, MALAKA VA KO'NIKMALARNI SHAKLLANTIRISH METODLARI

Jo'rayev Samandar

Andijon davlat pedagogika instituti

Ijtimoiy va amaliy fanlar fakulteti

Musiqqa ta'limi yo'nalishi 202-gurux talabasi

KIRISH

Musiqqa ta'limi o'quvchilarda estetik didni shakllantirish, ularni san'at go'zalligini anglashga o'rgatish va musiqiy faoliyat orqali ijodiy fikrlashni rivojlantirishga xizmat qiladi. Musiqiy bilim, malaka va ko'nikmalarni shakllantirish ta'lim jarayonining eng muhim vazifalaridan biri bo'lib, bu jarayon aniq metodlar, bosqichlar va pedagogik yondashuvlar asosida amalga oshiriladi. Quyida musiqiy bilimlarni shakllantirishning asosiy metodlari va ularning o'quv jarayonidagi ahamiyati yoritib beriladi.

1. MUSIQIY BILIMNI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI

Musiqiy bilimlar — bu o'quvchining musiqiy savodxonligi, nota savodi, musiqaning janr va shakllari, kompozitorlar ijodi, musiqqa tarixi haqidagi tasavvurlaridir. Bilim shakllanishi bosqichma-bosqich amalga oshadi:

- musiqani tinglash;
- musiqiy hodisalarni tahlil qilish;
- musiqiy tushunchalarni izohlash;
- musiqqa asarlarini solishtirish.

Bu jarayonda o'qituvchi o'quvchining yoshiga mos uslubdan foydalanishi, nazariy materialni jonli misollar bilan boyitishi zarur.

2. MUSIQIY MALAKANI RIVOJLANTIRISH METODLARI

Musiqiy malaka — bu o'quvchining musiqqa bilan ishlash qobiliyatidir. Masalan:

- to'g'ri kuylash malakasi;
- ritmni his qilish;
- nota o'qish;
- musiqqa asboblari oddiy kuylarni ijro etish.

Bunday malakalarni rivojlantirish uchun quyidagi metodlar qo'llanadi:

• Takrorlash metodi — o'quvchi bir xil mashqni qayta-qayta bajarish orqali malakani mustahkamlaydi.

- Namuna asosida ijro — o'qituvchi avval bajarar, keyin o'quvchi takrorlaydi.
- Bosqichma-bosqich murakkablashtirish — avval sodda mashqlar, keyin murakkab kuylar o'rgatiladi.
- Ritmik mashqlar — chapaklar, qadam tashlashlar, qarsaklar orqali ritm hissi rivojlantiriladi.

3. MUSIQIY KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH METODLARI

Ko'nikma — bu o'quvchining musiqqa bilan mustaqil ishlash imkoniyatini beruvchi amaliy faoliyatidir. Musiqqa ta'limida quyidagi ko'nikmalar shakllantiriladi:

- mustaqil kuylash;
- musiqqa asbobida ijro;

- tinglagan musiqani tahlil qilish;
- musiqiy obrazni tushunish.

Ko'nikma shakllantirish metodlari:

- ✓ Amaliy mashqlar;
- ✓ Mustaqil topshiriqlar;
- ✓ Jamoa bilan kuylash (xor);
- ✓ Ansambl darslari;
- ✓ Tinglab baholash metodi — o'quvchi asarni tinglab, o'z fikrini aytadi.

4. INNOVATION METODLAR

Bugungi zamonaviy musiqa ta'limi quyidagi innovatsion texnologiyalarni ham talab etadi:

- Multimedia vositalari (video, audio, animatsiya);
- Interfaol metodlar ("Aqliy hujum", "Klaster", "Insert", "Baliq skeleti");
- Raqamli dasturlar orqali nota o'rgatish;
- Onlayn platformalar: musiqa tinglash, mashq qilish, testlar.

Innovatsion metodlar o'quvchini qiziqtiradi, dars samaradorligini oshiradi va musiqiy tafakkurni rivojlantiradi.

5. MUSIQA DARSLARIDA METODLARDAN TO'G'RI FOYDALANISH

Metodlardan to'g'ri foydalanish quyidagi afzalliklarni beradi:

- o'quvchi musiqani tushunadi, his qiladi;
- ijodiy fikrlash rivojlanadi;
- amaliy malakalar mustahkamlanadi;
- musiqaga mehr ortadi.

O'qituvchi metodni dars mazmuni, o'quvchilarning yosh xususiyatlari va maqsadga qarab tanlashi zarur.

XULOSA

Musiqa ta'limida bilim, malaka va ko'nikmalarni shakllantirish tizimli yondashuvni talab qiladi. Bu jarayonda an'anaviy va innovatsion metodlarning uyg'unligi o'quvchilarning musiqiy rivojlanishini yanada samarali qiladi. To'g'ri tanlangan metodlar nafaqat musiqiy savodxonlikni oshiradi, balki o'quvchilarda san'atga muhabbat, estetik did va ijodkorlikni ham rivojlantiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Musiqa ta'limi metodikasi. O'quv qo'llanma.
2. O'zbekiston Respublikasi musiqa ta'limi konsepsiyasi.
3. Pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy maqolalar to'plami.
4. Zamonaviy musiqa pedagogikasi bo'yicha ilmiy tadqiqotlar.